

Les últimes lletres

UNA ÈPOCA GRISA I NEGRA

MOLERO, Natàlia
Aquí hi ha el meu pintallavis.
Ed. El Mèdol,
Tarragona 1997, 116 pàg.

A *Aquí hi ha el meu pintallavis* Natàlia Molero ens ofereix la dissecció precisa però tendra d'un barri humil d'una ciutat qualsevol dels anys seixanta, però que a través dels indrets en què es mouen les protagonistes identifiquem clarament amb Girona. El llibre no és una novel·la, però tampoc un recull de contes per bé que està segmentat tal com si ho fos; els diferents episodis, petites escenes costumistes, formen part d'un tot, les quaranta-nou seccions fan la funció de les peces d'un puzzle, s'integren en un tot harmònic que els dona un sentit superior.

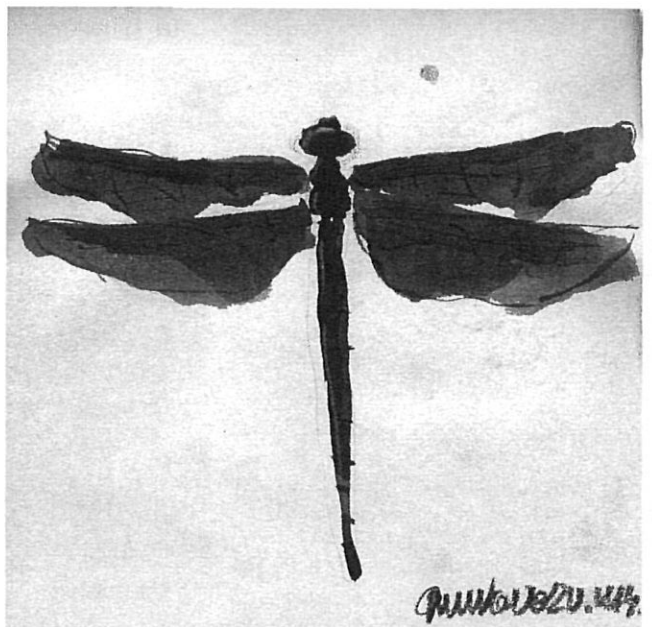
La Nené, narradora dels fragments, és el nexa d'unió entre les diferents parts, però en poques ocasions esdevé el centre de l'acció, per això queda clar que Natàlia Molero vol aconseguir la reconstrucció d'un temps (els anys seixanta) i d'un espai (un barri humil de Girona) més que no la reconstrucció de la vida o psicologia d'un determinat personatge. Això, però, no vol dir que els personatges no tinguin interès sinó ben al contrari, els moments més intensos del llibre coincideixen amb la descripció de determinats caràcters com la vídua del general Urpiano o les aparicions de la nina Beti-Lu.

Cal destacar el fet que la narradora de l'univers de records que se'ns exposa sigui una nena, cosa que comporta la lucidesa desconcertant i la crueltat innocent pròpia del món infantil.

La tècnica narrativa que usa Natàlia Molero caracteritza els personatges amb els mínims trets possibles, l'escriptora depura les narracions al màxim amb èxit, però a la vegada aquesta tècnica provoca que els personatges siguin a vegades excessivament fugaços i esquemàtics; la veu del narrador ens descriu uns fets i uns éssers que caracteritzen perfectament l'esperit d'una època però que no aconsegueixen tenir gaire relleu per si mateixos.

Aquí hi ha el meu pintallavis presenta un bon desplegament de tècnica i personatges que no acaben de ser ben explotats del tot, i al final allò que transmeten els fragments és tan monocrom com la quotidianitat que es vol representar. Malgrat això, el llibre presenta una galeria de personatges i anècdotes molt extensa, amb tocs lírics excel·lents i la reconstrucció hàbil d'un temps i d'un espai que se'ns fan molt propers a través de la mirada cruel però molt lúcida dels nens.

Jordi Cornellà i Detrell

Gabriel MÍNGUEZ VILLENA, il·lustrador d'aquests Fulls, nasqué a Albacete l'any 1951. Es llicencià en l'especialitat de pintura a la Facultat de Belles Arts de la Universitat Politècnica de València l'any 1991. Ha participat en les exposicions col·lectives de Galeria Leonarte i "Nueve en el café" (1992) i en les de la Junta Municipal "Ciutat Vella" i del Taller d'Art (1994), totes a València. Té obra seleccionada en el concurs "Vila de Puçol" (1989), en el premi Manuel Broseta (1992) i en els premis M. López Villaseñor (1992).

PARAULES QUE GERMINEN EN COR FÈRTIL

SANTAEULÀLIA, J. N.

La llum dins l'aigua.

Premi Jocs Florals de Barcelona 1996.

Ed. Columna. Col. Auria, 74.

Barcelona, 1996.

83 pàgines.

Sentir Vivaldi a la fresca llum d'un capvespre d'estiu tot llegint amb pausada cadència algun dels poemes que integren aquest llibre és un dels remeis –immersió en quietuds oblidades o desconegudes– del no per tòpic menys cert tràfec quotidià del món contemporani.

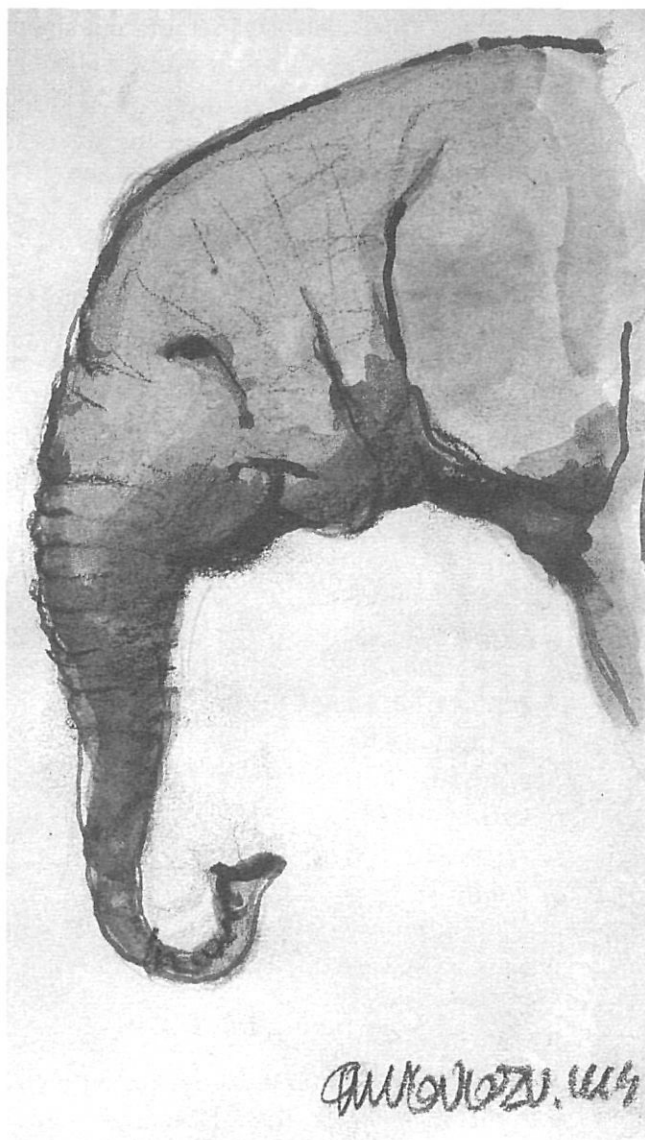
La brevetat dels haikús i de les tankes encén l'espurna d'una imaginació que potser teníem adormida i obliga la ment a dotar de significat o context fugaços instants poètics que, a vegades, voregen l'obvietat. Però és aquesta mateixa obvietat la que fa el poema assequible, la que el converteix en una encertada verbalització de pensaments que a tots ens han passat pel cap, la que en certa manera en desdibuixa l'autor i, si hem de creure Masaoka Shiki –«autor desconegut/obra mestra»–, l'aproxima a la modesta perfecció que els poetes clàssics japonesos volien aconseguir.

L'autor, però, considera necessari en alguns casos dotar els poemes de context ja sigui posant-los títol o bé introduint-los amb un breu text en prosa, sovint tan o més poètic que el poema mateix.

El contingut i el to d'algun d'aquests textos doten el recull d'un discret caire biogràfic i en fan, sobretot tenint en compte les endreces, una mena de poètic diari íntim. Això darrer es veu reforçat pel transcórrer de les estacions al llarg del llibre –d'octubre a setembre– i alhora aproxima l'autor a la tradició original i a la brillant adaptació d'aquesta feta per Carles Riba a les *Tankas de les quatre estacions*. Sobre aquesta estructura estacional, els temes de sempre però expressats amb una intensa senzillesa, amb una emotivitat parcialment ascètica: la natura, el pas del temps, la infantesa evocada amb nostàlgia o encarnada en els fills, la creació literària, l'amor.

La brevetat dels poemes («L'extrema simplicitat del haikú és la seva màxima virtut.

Només hi ha espai per a la pura captació de l'instant, la nua sensació, el detall ínfim i revelador.») fa que el seu lirisme innegable demani –potser massa sovint?– la complicitat del lector, fa que s'hagi d'establir una mena de comunió en els sentiments entre aquest i l'autor. Però l'ús mesurat de la retòrica redimeix el conjunt d'un excés de sentimentalisme embafador,

com quan davant d'un matí d'hivern el poeta exclama: «Mig camp negre de llum, / i mig, blanc d'ombra!». Una altra forma de distanciament és la ironia: «Tota la tarda, / el cel, sobre l'estany, / s'emprova núvols». I sobretot l'obligació d'usar els mots indispensables, la concisió que neix del silenci i hi torna alhora, tot convidant-nos-hi: «Molt lentament, / paraules que germinen / en l'humus del silenci.».

Lluís Lucero Comas